

GOA UNIVERSITY
DEPARTMENT OF MARATHI

Course code: MRC- 203

Title of the course: भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा
(Linguistics and Marathi Language)

Number of credits:4 Number of hours: 48

Marks: 100 w. e. f. 2018-2019

आवश्यकता:	साहित्याच्या अभ्यासाच्या जोडीला भाषाविज्ञानाचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे. मानवी ज्ञानप्रक्रिया, सांस्कृतिक जीवन, सामाजिक जीवन इत्यादी गोष्टी भाषेमुळे शक्य होत नसल्याने भाषाविज्ञान ह्या आंतरविद्याशाखीय अभ्यासशाखेची आवश्यकता आहे.
उद्दिष्टे:	भाषिक सामग्रीचे संकलन, विश्लेषण, निरीक्षण, वर्गीकरण सिध्दांत इत्यादी. तांत्रिक कौशल्य शिकवणे. - भाषेच्या प्रादेशिक भेदांची कल्पना देणे. -भाषेच्या इतिहासाची मांडणी करणे. -भाषिक परिवर्तनाचे स्वरूप समजावून देणे.
अभ्यासक्रम	श्रेयांकन क्रमांक 1: भाषाविज्ञान- स्वरूप, पद्धती व कार्य I. भाषाशास्त्र आणि भाषाविज्ञान या संज्ञातील साम्यभेद II. ध्वनिपरिवर्तन- आंतरिक व बाह्य कारणे, ध्वनिपरिवर्तनाचे प्रकार, वैशिष्ट्ये III. अर्थमीमांसा किंवा शब्दप्रक्रिया- प्रकार, परिवर्तने व उदाहरणे श्रेयांकन क्रमांक 2 ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाची मूलतत्त्वे I. भाषाकुलसंकल्पना आणि जागतिक भाषांचे वर्गीकरण II. मराठीचे कालिक भेद-सोदाहरण तात्त्विक विवेचन श्रेयांकन क्रमांक 3: वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाची मूलतत्त्वे I. स्वनिमविचार II. पदिमविचार श्रेयांकन क्रमांक 4: सामाजिक भाषाविज्ञान I. प्रमाणभाषा व बोली यांचे परस्पर संबंध II. मराठीचे प्रादेशिक भेद III. मराठीच्या बोली- सोदाहरण विवेचन
अध्यापन पद्धती:	व्याख्याने, चर्चासत्र, स्वाध्याय, पावर पॉईंट सादरीकरण, भाषिक प्रयोगशाळा इत्यादी
संदर्भ ग्रंथ-	1. अर्वाचीन मराठी: एक भाषावैज्ञानिक अभ्यास- रमेश धोंगडे 2. आधुनिक भाषाविज्ञान: सिध्दांत व उपयोजन- मिलिंद मालशे 3. बेलभाषा- सुमन बेलवलकर 4. भयंकर सुंदर मराठी भाषा- द. दि. पुंडे 5. भाषा आणि संस्कृती- ना.गो कालेलकर

	6. भाषा: इतिहास व भूगोल- ना. गो कालेलकर 7. भाषाविज्ञान व मराठी भाषा- अनिल गवळी 8. भाषाविज्ञान: वर्णनात्मक व ऐतिहासिक संपादक. स.गं. मालशे, हे.वि इनामदार व अंजली सोमण 9. भाषाशास्त्रविचार- र.वा. मंचरकर 10. मध्यमा- अशोक केळर 11. मराठीचा भाषिक अभ्यास संपादक मु. श्री कानडे 12. मराठीचे ऐतिहासिक भाषाशास्त्र- र. रा. गोसावी 13. मराठीच्या प्रमाणभाषेचा स्वरूप- सुहासिनी लद्दू 14. वर्णनात्मक भाषाशास्त्र स्वरूप व पद्धती- कल्याण काळे व अंजली सोमण 15. वैखरी- अशोक केळकर 16. समाजभाषाविज्ञान- रमेश वरखेडे 17. सामाजिक भाषाविज्ञान- प्रभाकर जोशी व चारुता गोखले 18. सुलभ भाषाविज्ञान- द. दि. पुंडे
--	---